

Sygn. akt IV CSK 653/19

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku J. Z. i A. Z.
przy uczestnictwie P. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T. -
poprzednio w W. i M. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 lipca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 12 czerwca 2019 r., sygn. akt II Cz [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. stwierdza, iż wnioskodawcy i uczestnicy ponoszą koszty postępowania kasacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawców J. Z. i A. Z. od postanowienia Sądu Okręgowego w L. z dnia 12 czerwca 2019 r., sygn. akt II Cz [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Skarżący zarzucili naruszenie prawa procesowego, tj. art. 182 § 1 k.p.c. na skutek podzielenia stanowiska Sądu Rejonowego, że złożony przez ich pełnomocnika wniosek o podjęcie zawieszonego postępowania podlegał zwróceniu,

pomimo że ani Sąd Rejonowy, ani Sąd Okręgowy nie wezwał ich pełnomocnika do uzupełnienia stwierdzonego przez sędziego braku formalnego w trybie art. 130 § 1 k.p.c. przez dostarczenie dokumentu, w oparciu o który pełnomocnik wnioskodawców powoływał się na wygaśnięcie pełnomocnictwa radcy prawnej, a także naruszenie art. 94 § 1 k.p.c. i art. 132 § 1 k.p.c. przez przyjęcie że pełnomocnik wnioskodawców był zobowiązany doręczyć odpis wniosku o podjęcie zawieszonego postępowania profesjonalnemu pełnomocnikowi uczestnika P. [...] sp. z o.o., a nie samej spółce za pośrednictwem Sądu.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Istotnego zagadnienia prawnego skarżący upatrują w konieczności wyjaśnienia na gruncie art. 132 § 1 k.p.c. w zw. z art. 94 § 1 k.p.c., czy dla przyjęcia, że profesjonalny pełnomocnik procesowy jednej ze stron postępowania zwolniony zostaje z obowiązku doręczenia swojego pisma procesowego bezpośrednio pełnomocnikowi drugiej strony wystarczające jest pozyskanie przez niego wiedzy o wygaśnięciu pełnomocnictwa bezpośrednio od dotychczasowego pełnomocnika, czy też dopiero po zawiadomieniu przez sąd w sytuacji, gdy pismo informujące o wygaśnięciu pełnomocnictwa, którego odpis otrzymał pełnomocnik pozostający w procesie, do sądu nie dotarło.

Udzielenie odpowiedzi na tak przedstawione zagadnienie prawne, w zaistniałej w tej sprawie sytuacji procesowej, i tak nie doprowadzi do wyjaśnienia wskazanych wątpliwości, a to z przyczyn natury formalnej. Otóż, wniosek pełnomocnika wnioskodawców z dnia 15 lutego 2019 r. o podjęcie postępowania - zawieszonego na zgodny wniosek wnioskodawców i uczestników - został zwrócony zarządzeniem z dnia 28 lutego 2019 r. na podstawie art. 132 § 1 k.p.c. (k. 179; zwrócony został z tej samej przyczyny, co pierwotny wniosek o podjęcie zawieszonego postępowania, zarządzeniem z dnia 29 marca 2019 r., kolejny wniosek z dnia 22 marca 2019 r. k. 181-183, który wpłynął po upływie roku od dnia zawieszenia postępowania - k. 178). W zażaleniu na postanowienie Sądu pierwszej instancji z dnia 29 marca 2019 r. o umorzeniu postępowania wnioskodawcy nie zaskarżyli tego zarządzenia w trybie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 398 k.p.c. Zaskarżyli wyłącznie postanowienie z dnia 29 marca 2019 r. o umorzeniu postępowania (k. 190). Brak zakwestionowania tego zarządzenia skutkuje tym, iż jest ono prawidłowe, a zatem implikuje stan rzeczy, w którym nie ma wniosku o podjęcie zawieszonego postępowania.

Na gruncie art. 380 k.p.c. Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, iż koniecznym warunkiem przeprowadzenia tzw. kontroli uprzedniej jest zamieszczenie stosownego wniosku opartego na tym przepisie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2017 r., III CZ 49/17, nie publ. i powołane w uzasadnieniu orzecznictwo). Jeżeli w sprawie występuje zawodowy pełnomocnik, tego rodzaju wniosek powinien być sformułowany jednoznacznie, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom wnoszonym przez takiego pełnomocnika treści wprost w tych pismach niewyrażonych i w razie braku takiego wniosku przeprowadzenie tej kontroli (tj. niezaskarżalnego postanowienia czy zarządzenia, które miały wpływ na rozstrzygnięcie kończące postępowanie w sprawie), nie jest dopuszczalne (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2017 r., II PZ 23/17, nie publ. i powołane w uzasadnieniu orzecznictwo).

Po drugie, w zażaleniu na postanowienie Sądu pierwszej instancji o umorzeniu postępowania, wnioskodawcy nie powołali dowodów, zgodnie z art. 394 § 3 *in fine* k.p.c., na okoliczność, iż ich pełnomocnik otrzymał pismo pełnomocnika uczestnika informujące o wygaśnięciu pełnomocnictwa, które

otrzymał na podstawie art. 132 § 1 k.p.c., w sytuacji gdy w aktach brak było pisma procesowego pełnomocnika uczestnika informującego, zgodnie z art. 94 § 1 k.p.c. o wypowiedzeniu pełnomocnictwa. Również i we wniosku o podjęcie zawieszonego postępowania wnioskodawcy nie powoływali się na pisma pełnomocnika uczestnika informujące o wygaśnięciu umocowania i nie wnioskowali o przeprowadzenie z niego dowodu, a zatem nie można mówić o występowaniu braków formalnych pisma procesowego uzasadniających wezwanie o ich uzupełnienie (art. 126 § 1 pkt 3 i 5 k.p.c. w zw. z art. 130 § 1 k.p.c.).

Załączone do skargi kasacyjnej pismo, które pełnomocnik wnioskodawców otrzymał (k. 239-240) nie podlega już na tym etapie postępowania badaniu, bowiem zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powoływanie nowych faktów i dowodów.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.).

Z przyczyn przedstawionych przy analizie pierwszej przesłanki, na której skarżący oparli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do uznania jej za oczywiście uzasadnioną.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2

k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

jw
[aw]